

De Gasperi sestavi desničarsko vlado ki odbija prejšnje demokristjanske zaveznike

Očiten kompromis z Laorum za pridobitev 40 monarhističnih glasov Žrtvovana Scelba in Cappa - Liberalci groze z abstinenco ali celo z nasprotnim glasovanjem - Bo De Gasperijeva vlada vzdržala do jeseni?

(Od našega dopisnika) RIM 15. — Danes zvečer je De Gasperi končno predložil seznamu listo svoje nove vlade... Spravil je sklad, da je lahko do večera skrpal vlado... Predvsem je opaziti, da v vladi ni več dosedanjega notranjega ministra Scelbe...

Izpopolnitev telefonskih zvez med Jugoslavijo in Trstom

Med Trstom in Jugoslavijo bodo uvedli najmodernejšo visokofrekvenčno napravo... Predvčeraj je bila med zastopniki glavne poštno direkcije FLRJ ter poštne uprave...

George Bidault obišče Jugoslavijo

BEOGRAD, 15. — Iz Beograda poročajo, da bo francoski zunanji minister George Bidault obiskoval Jugoslavijo... Ljubljano in Trstom bodo tako že v kratkem uvedli najmodernejšo visokofrekvenčno telefonsko zvezo...

ZAHODNE VLADE VABIJO ZSSR na konferenco štirih o Nemčiji

V Londonu z zadovoljstvom ugotavljajo, da je angleško stališče skoraj v celoti prodrl, razen glede odnosov do Kitajske - Nemški socialni demokrati proti vezanju konference štirih na čas po nemških volitvah

LONDON, 15. — Britanska vlada je izročila sovjetskemu veleposlanstvu v Londonu soglasno s komunikacijem washingtonske konference... Britanska vlada tudi meni, da je treba na tem sporazumu biti storjeni pred zaključkom razgovorov s sovjetsko vlado za nemško mirovno pogodbo...

Radha Krišnan gost maršala Tita

BEOGRAD, 15. — Podpredsednik indijske republike Radha Krišnan bo prišel 21. julija na etnoteniški obisk v Jugoslavijo... Predstavnik avstrijske vlade pa je o vseh načelih sklepanja razgovorov s sovjetsko vlado za nemško mirovno pogodbo...

BEOGRAJSKI KOMENTAR O BERJI Nove aretacije bodo še sledile

„Politika“: Kriza v Vzhodni Nemčiji se ne more odstraniti, dokler ne bodo odstranjeni vzroki... (Od našega dopisnika) BEOGRAD, 15. — Politična likvidacija Berje je potisnila zadnje čase v ozadje vse ostale važne mednarodne dogodke... Nocojšnja „Politika“ v zvezi z dogodki v Vzhodni Nemčiji in neodločno politiko sovjetske komande...

Socialistična internacionala in azijski socialisti

Kongres Socialistične internacionalne, ki se je učeraj začel v Stockholmu, je tretji po obnovitvi Internacionalne leta 1951 in ustanovitve Internacionalne leta 1864... V svojem govoru je Philips poudaril, da je Berjev padeč oboževalec, ki jo sovjetski režim naslavlja na samega sebe... Razpravljali bodo tudi o vprašanju Francove Španije in o poročilu opazovalcev, ki so nedavno obiskali Trst.

Georgijski minister po Berjevi poti MOSKVA, 15. — Radio Tiflis je sporočil, da je bil notranji minister sovjetske republike Georgije, Dekanov, izključen iz CK KP Georgije... Internacionale dejansko pomenijo odločilen politični in družbeni element v Evropi... Zelo važna naloga kongresa pa bo pregled svetovnega položaja...

Vzroki krize in njeni nauki

(Nadaljevanje s 3 strani)

ra razpoloženje ljudskih množic. V odnosih z Zahodom bo verjetno skušala poglobiti pomirjevalno politiko, pri tem pa je njen cilj razdelitev vplivnih področij med vesilami.

Kominformistični tisk, zlasti pa italijanski, francoski in tržaški, bo poskušal povzdignuti vse to kot zglede demokracije in socializma; moral pa se bo spuščati v vratolomne skoke in uporabljati za rep privlačene argumente, da bi prikriji dejstva, da pomeni nova orientacija najzgovornejši dokaz poloma prejšnje politike in hud udarec toliko razglašeni nezmotljivosti vodilne države, ruske birokratske kaste in samega Stalina.

Ali bodo dogodki v ZSSR lahko privedli do rešitve v socialističnem smislu problemov in notranjih protislovij v Sovjetski zvezi in v satelitskih državah? Da, toda ne brez borbe in revolucionarnih spopadov. Privilegiji, ki si jih je ustvarila birokratska kasta, so preveliki, da bi se jim rade volje odpovedala. Birokratska kasta ne bo prepustila vodstva tovarn delavcem; direktorji tovarn, trustov, gospodarskih panog, ki po svoji življenjski ravni nimajo kaj zavisti ameriškim milijonarjem, bodo do zadnjega branili svoj monopol in ne bodo dovolili, da bi delavci lahko sodelovali v vodstvu podjetij. Upravna in politična birokracija se bo borila proti decentralizaciji in demokratizaciji. V odnoših s satelitskimi državami bo poskušala birokratska kasta rešiti vprašanje njihove samostojnosti približno tako, kot ga je Francija poskušala rešiti v odnoših s Kambodžjo, ki se ji zdaj upira.

Proletarski internacionalizem

Koncesije v rhu torej ne bodo mogle ustvariti socialističnih odnosov; to bo zmogla samo borba delovnih sil. Delavci bodo lahko iztrgali privilegirani kasti bistvene koncesije, vse dokler ne bodo preobrnila položaja in si priborili socializem in socialistično demokracijo.

Revolucionarne akcije v ČSR, v Vzhodni Nemčiji in v sami ZSSR, ki silijo kasto k popuščanju, pomenijo pozitivne zmage sil socializma. Vse to nima prav nobenega opravka z razlagami meščanskega tiska, ki jih prikazuje za zmage kapitalizma.

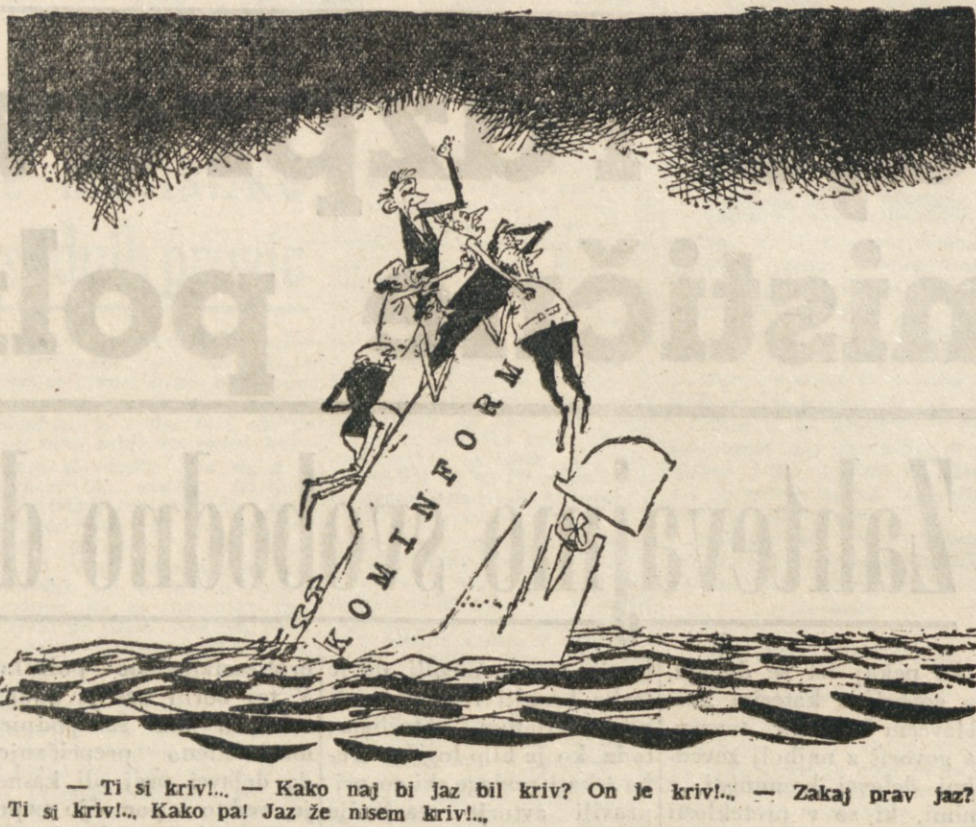
Spekulacije kapitalizma in poskusi njegovega vmešavanja koristijo samo likrokratski kasti, ker lahko ta uporablja argument nevarnosti kapitalističnih sil pred lastnim proletariatom, ki ne hoče kapitalizma, s tem pa lahko opravičuje svoj obstoj in tudi svoje privilegije.

Edina pomoč, ki jo je od zunaj mogoče dati satelitskim državam in delovnim silam ZSSR, je mednarodna podpora delavcev. Borba za likvidacijo politike kominformističnih aparatov, pri nas in v svetu, bo konkretna pomoč borbi za socialistično ljudstvo, ki jih je podjarmila birokratska kasta. Ta borba bo resničen izraz proletarskega internacionalizma.

Podpora mednarodnega proletariata ne sme veljati vladajoči kasti, kot hočejo aparatari kominformističnih petih kolon, temveč zatiranim delavcem, ki hočejo z svojo borbo izvojevati zmago socializma v svoji deželi in njegovo okrepitev v vsem svetu.

EUGENIO LAURENTI

ZADNJA KONFERENCA

— Ti si kriv!... — Kako naj bi jaz bil kriv? On je kriv!... — Zakaj prav jaz? Ti si kriv!... Kako pa! Jaz že nisem kriv!...

SATELITSKE DEŽELE JE ZAJEL VAL UPOROV

Borba delovnih množic proti državnemu kapitalizmu

Protestna gibanja in upori, do katerih je prišlo v zadnjem času v sovjetskih satelitskih državah in ki so v nekaterih primerih dobili značaj prave revolucionarne akcije delavcev iz tovarn, so dokončno razgalili pravo naravo kominformističnih režimov, ki se vdirajo v tovarnske voditelje. Ta gibanja so predvsem pokazala globoki prepad med delavci na eni strani in med vodilnimi sloji državne birokracije, ki se opirajo na sovjetske okupacijske oblasti, na drugi strani. Zaradi tega ni šlo samo za upore proti tujim okupatorjem, temveč v prvi vrsti za odprto in revolucionarno borbo delovnih množic proti sistemu državnega kapitalizma, ki so ga sovjetski dirigenti poskušali vsiliti satelitskim državam, od katerih so nekatere iz gospodarskega in političnega stališča relativno zelo razvite, in to v času, ko je v sami Sovjetski zvezi ta sistem začel kazati nedvomno znake, da je ovira za nadaljnji razvoj proizvajalnih sil.

Čeprav so v preteklosti voditelji raznih satelitskih držav stalno poskušali prikazati s spretno prikritimi statističnimi, da se gospodarski in socialni položaj vedno bolj utrjuje, da se proizvodnja veča zavidanem vrednim ritmom in da je življenjska raven delovnih množic prekosila najbolj rožnata pričakovanja, se je vsakomur, ki je samo z nekoliko pozornostjo zasledoval razvoj položaja, hitro odkrilo, da je v resnici popolnoma drugače. Tu in tam je prodrl v svet, da se nezadovoljstvo delavskih in kmečkih množic stalno veča. Kako bi moglo biti drugače, ko pa je gospodarstvo teh dežel neusmiljeno podrejeno sovjetskemu in zmašeno v sistem, katerega namen je bil, da se omogoči Sovjetski zvezi izvajanje imperialistične in ekspanzivne politike? Znano je na pr., da so morali češkoslovaški delavci (to so priznali sami voditelji ČSR) v prvi vrsti zadovoljiti sovjetska naročila, nato naročila ostalih satelitov, šele v tretji vrsti pa egraditi socializem. Če je z ene strani res, da je pod peto policijskih sistemov proizvodnja relativno narasla, je prav tako res, da je ta dvig sel izključno na rovaš proizvodne težke industrije in surovin, ki jih potrebuje ZSSR. Panoge lahke industrije pa so bile zanemarjene. Zaradi tega se je izboljšanje potrošnih dobrin nižala, medtem ko so kmetije, ki si niso mogli prikribeti industrijskih proizvodov, dobavljali vedno manjše količine poljedelskih proizvodov. Zaradi tega so vrste pred trgovinami z živili postajale vedno daljše, obroki vedno manjši, cene na črni borzi pa vedno višje. V tem položaju je morala nujno priti do izraza opozicijska delovnih množic proti silam, ki so od socializma nima drugega kot ime, medtem ko dejansko pomeni nečloveško izkoriščanje delavcev. In končno je počilo!

Češkoslovaška

Prva dežela, kjer se je vrenje med delavci pojavilo s precejšnjo ostrino, je bila ČSR. Kot je znano, je bila ta dežela že poprej gospodarsko in politično visoko razvita; zaradi tega v novem položaju delavci niso mogli kar tako sprejeti sistema, ki je politično odpravil vsakršno obliko demokracije in katerega gospodarski ukrepi so bili izredno škodljivi. Neposredni povod za upore v ČSR je bila denarna reforma, ki jo je vlada morala izvesti, da bi odpravila nesorazmerje med količino denarja v obtoku in med bournimi zalogami blaga, pa tudi, da bi se ustvrila v isto raven z ostalimi satelitskimi deželami (ki so reformo že izvedle) na zelo nizki stopnji življenjskega standarda. Uradno so proglasili, da je namen reforme zadeti kulake, špekulante itd. V resnici pa je v živo zadela velike množice delavcev. Z izjemo vsot 300 kron so menjali stari denar v razmerju 1:50 (kot znano, se gibljejo mezde čeških delavcev okoli 2.000 kron). Na drugi strani so, da bi odtegnili čim večjo količino krožečega denarja in obenem uvedli čim manj novega, vnaprej izplačali tri četrtine mezd in plač za mesec junij, 3. tem sistemom so se majhni prihranki delavcev in malih ljudi v nekaj urah razblinili. Ze poprej so rudarji v Moravski Ostravi kazali znake nezadovoljstva in sam Zapotocky je moral večkrat groziti s stro-

Vzhodna Nemčija

Ne bomo se ustavljali ob o. zadju ukrepov, ki jih je vlada

Grotewohl - Ulbricht podzvela na zahtevo sovjetskih voditeljev pred vstopjo. Predvsem je šlo za ukrepe, ki bi naj dokazali svetu, da hoče ZSSR edino prito do združitve Nemčije. Ti ukrepi pa so dejansko pomenili koncesije malomeščanskim in meščanskim elementom, medtem ko delavci od njih niso imeli nobene koristi. Toda dejstvo, da so vzhodnonemške oblasti kar težko likvidirale »graditve socializma« na preprost ukaz novega sovjetskega visokega komisarja Semjonova, je dokazovalo popolno odvisnost Grotewohla, Ulbrichtov itd. od Moskve. Razumljivo je torej, da je v novem položaju, ki je pomenil zatajevanje prejšnjih sistemov in »mea culpa« voditeljev, delavci niso mogli ostati prekižani rok. Gibanje so začeli grabbeni delavci na Stali, novem drevovedu, kmalu pa se je razširilo in se spopolnilo v pravo revolucionarno akcijo, ki je niso mogli zajeziti sile aljudske policije, ki je že tako nezanesljiva. Vzhodnonemški voditelji so se morali zateči k okupacijskim oblastem, če so se hoteli ohraniti na krmilu. Brez sovjetskih tankov, brez množičnega posega sovjetskih divizij, bi Grotewohlov, pri delavcih zasvojen režim v štiriindvajsetih urah izginil. Tako se je zgodilo, da so sovjetski tanki, na katerih je naslinal znak srpa in kladiva, s strojnimi kosili u, porne delavce; in, višek ironije, proletarjem so ukazali, naj se ne združujejo več kot trije naenkrat. V krvi berlinskega upora se je neslavno končala »osvobodilno poslanstvo« sovjetske vojske.

Uporniško gibanje pa se ni omejevalo na sam Berlin. Vso Vzhodno Nemčijo je zajel duh upora. Delavske vstaje so v krvi zažigali v Leipzigu, Magdeburgu, Bitterfeldu, Kalbeju in v drugih mestih; bilo je več desetih mrtvih, več sto ranjenih v spopadih s sovjetskimi četami. Cele tovarne, kot na pr. tovarne sintetičnega bencina v Leuni so začele gorjeti. Vse to dokazuje, kako lažna je trditve kominformistične propagande, da so neredne povzročili hujškači iz Zahodne Nemčije. Sicer pa to trditve zavarnikuje izjave samih vzhodnonemških voditeljev, ki so se po teh dogodkih ponovno ponizali do avtokritike in obljubljali izboljšanje življenjskih pogojev delavcev.

Poljska in ostele satelitske države

Tudi Poljska je doživela pr. ve znake uporov delavcev proti državno-kapitalističnem sistemu, ki ga vzdržuje poljska državna birokracija ob podpori sovjetskih bajonetov. Do neredov je prišlo predvsem v industrijskih področjih v Sleziju, v Breslavu, v Dabrovici Gornici, Brybliku, Ratiboru itd. Gibanje se je hitro razširilo in tudi tu je bila potrebna intervencija sovjetskih čet, ker so poljski vojaki v mnogih primerih kazali solidarnost z uporniki. Toda tudi druge satelitske dežele, Rumunija, Bolgarija, Albanija, niso ostale ob strani ob splošnem valu protestov in uporov. V neki romunski to-

BORBA ZA OBLAST V ZSSR POSTAJA DRAMATIČNA

Sistem fizičnega iztrebljanja se maščuje na svojih avtorjih

Laurentij Berja, načelnik tajne in netajne policije ZSSR in torej vrhovni šef policije vseh satelitskih dežel. Je zletel v zapor. Obtožba, katero je moskovska visoka gospoda obrazložila za zares zgodovinsko važni ukrep, je preprosto smešen, če ga primerjamo z izredno odgovorno funkcijo, ki jo je dolga leta opravljal mož, ki je danes postal njena žrtev. Obtožba torej ni važna. Važno je preprosto dejstvo, da je Berja danes zaprt in bo jutri verjetno že obeh. Iz tega prestopnega dejstva izhaja cela vrsta sklepov, od katerih je glavni in najvažnejši tale:

Z Berjevim padcem pade dejansko tudi sistem »sovet, socializma«, ki sloni prav na metodah, katerih glavni in najizkušenejši materialni izvrševalec je bil prav Berja. Padel je človek seveda, toda ne še sistem kot tak. Vendar je to uprašanje, ki ga zdaj ne nameravamo načenjati, ker nas bolj zanima analiza posledic, ki jih utegne smeti Berjev padec za usodo imperialističnega vzratnega razvoja ZSSR in njene priljučene hegemonistične vloge v razvoju socializma o svetu.

Znano je, da bi se morala praktična izvedba tega cilja, ki bi naj pripeljal ZSSR do svetovne hegemonije, izvesti v postopnih etapah. Prvi cilj je pomenila zasedba Evrope, orodje, ki bi naj pri tem pomagalo, pa je bil tisti informacijski urad nekaterih komunističnih partij, ki je danes bolj znan pod imenom Kominform — dolga roka notranjega ministrstva ZSSR, se pravi Berje in njegovih tajnih agentov, razpršenih v vseh deželah sveta in vključenih v vse komunistične partije. (Kar se tiče Trsta, zatrjuje človek, ki je mnogo, legendarni španski hero general Gonzalez eel Campesino, da je tudi voditelj tržaških kominformistov Berjev človek.)

Treba je priznati; ti Berjevi agenti so doslej odlično izvršili svojo nalogo. Stroj je siljajo deloval in guljotina je neutrudno pošiljala v prah glave »prenapetih« — razen Titove, ki je dokazal, da je močnejši od jugoslovanskih Berjevih agentov, od Berje samega in od vsega policijskega aparata ZSSR.

In medtem ko je Tito vstra-

jal, je usoda, ki je zadela celo neštevilno falango velikih in malih Berjevih agentov, kar se da tragična in bedna. Metoda, ki jih je spravila na vešala, je dobro znana in lahko bi jo imenovali »metoda Berja«. Zdal je sam Berja postal enaj, odličnejša žrtev te metode: azdajalec socializma, asovražnik sovjetske države, vohun in agent imperialističnih sil. Dovolj je obtožb, da se ob njih z zadovoljstvom zareži tudi najbolj nezahtevno morišče, Berja pa lahko čestita samemu sebi spricho brezhibnega delovanja, s katerim uporabljajo to metodo — negotnost poklica! — na njem samem in, kar je slabše, v njegovem škodo.

Berja je v zaporu, toda metoda, zdj se, se nadaljuje. In to ne pomeni nič dobrega. Vreči v ječo najvidnejšega predstavnika te metode in se pri tem posluževati njegovih najbolj zloglasnih metod, pomeni vsaj to, da so ti ljudje iste baže kot človek, ki ga hočejo ubiti, da se jim za metoda dobra in slab le človek, ki jo je izvrševal.

To pa je popolnoma absurd. Neberja ni bil navaden državljani, temveč predstavnik sistema, ki mora porajati podobne moče, da ga ohranjajo pri življenju. Če so zadel Berjo, sta možnost samo dve: ali so hoteli zadeti sistem, katerega bolj ali manj vredni predstavniki so bili Berja in njegovi sodolavci, in hočejo narediti popoln revizijo vsega in vseh, ali

CLEMENTIS.

Zahtevamo svobodno diskusijo!

(Nadaljevanje s 3 strani)

mlji delavsko gibanje pri nas. Če ima pred očmi vse te dogodke in izkušnje, če upošteva položaj tržaškega delavskega razreda in sedanjega položaja socialistične borbe v Trstu, potem si mora vsak politično zavestni delavec, vsak komunist ali socialist zastaviti vprašanje: kaj storiti?

Toda da bi pravilno odgovorili na to vprašanje, nam mora biti jasno, da je danes osnovna naloga vsake socialistične politike in borbe konkretno preobrat razmerja sil med kapitalizmom in socializmom, med reakcionarnimi silami in delavci. Če hočemo torej presoditi, kakšna je danes resnična komunistična in socialistična politika, nam mora biti osnovni kriterij: ali ta politika omogoča ustvarjanje široke koncentracije naprednih socialističnih delavskih sil, ali prispeva k ustvarjanju široke politične protireakcijske večine, ki bi bila sposobna osamiti konservativne kapitalistične sile in tvoriti osnovo za zmagoviti socialistični razvoj? V letih 1945 do 1948 je taka večina obstajala. Treba jo je ne-le ponovno osvojiti, temveč jo tudi prekositi s č. naslednje in širšo politiko. Vidalijevo kominformovsko vodstvo, ki si lašti, da je prava socialistična sila v Trstu, je doseglo pri zadnjih volitvah 18

odst. glasov, pri čemer ne upoštevamo, kako so se njegove organizacije skrčile. Kakšno perspektivo imajo lahko delavski razred in tržaški delavci na sploh, da dosežejo preobrat razmerja sil v odnosu do kapitalistične buržoazije, če se opirajo na Vidalijevo komunistično partijo, ki je obsojena, da ostane sektajska manjšina, nesposobna za izvajanje nalog socialistične borbe? O tem bi morali razmisljati dosledni komunisti, ki delujejo v vrstah tržaške kominformovske partije. O tem bi morali razmisljati vsi delavci, ki ji se sledijo. Če hočejo delavci in komunisti, ki sledijo Vidalijevi partiji, resnično prispevati k socialistični borbi, če hočejo biti pobudniki resnično socialistične in komunistične politike, morajo zahtevati čim širšo diskusijo o sedanjih političnih linijah svoje partije v luči nujnosti, da se ustvari široka enotna fronta socialistične borbe.

Zaradi tega morajo komunisti, oni, ki so v kominformistični partiji, in oni, ki delujejo izven nje, začeti z diskusijo, ki bi obsegala konkretne zahteve socialistične borbe vseh tržaških delavcev. Oživiti morajo politično organizacijo, ki bi dosledno stonela na proletarski demokraciji, na svobodni delavnosti vsega delavskega raze-

ANJA PAUKER.

pa hočejo ohraniti ta sistem, in v tem primeru likvidacija Berje ne pomeni več kot bežno epizodo v zagrizeni borbi za oblast, ki označuje ZSSR v razdobju od Leninove do Stalinske smrti. V tem skoraj tridesetletnem razdobju je bil Berja učenc mojestrov v umetnosti fizičnega in moralnega uničevanja tekmecev in nasprotnikov, kot sta bila Ječov ali Jagoda, predno je sam postal mojester v tej diabolni umetnosti Zada, ki tega pomeni njegovi para, zlasti po Stalinsovi smrti — tiho obdobje vsega sistema, katerega glavni graditelj je bil prav Stalin.

Kakšna je osnovna karakteristika sistema, ki ga imenujejo tudi »sovjetski socializem«? Brezpozgovna pokorščina voditelju, vrhovnemu dučuju socialistične revolucije, nezmožnost vsemu vodji v vsem, kar je treba več ali storiti, nepravilni, vemu mojestru v vodstvu ljudstev k zavojevanju svobode in vesoljne blaginje. Kdor bi imel najmanjši duom v dogmatični značaj teh voditeljev prerogativ, gre v taborišča za prisilno delo, če je navaden državljani, ali pa brez usmiljenja na oni svet, če ima kakšen vpliv v delavskem razredu.

Ta sistem so doslej z železno in nečloveško disciplino in dostojnostjo izvajali tako v ZSSR kot v deželah, ki jih je zavojevala, pa tudi v ostalih deželah, kjer ZSSR ne koman, dira, kjer pa razpologa z agenti, ki imajo nalogo, da politično in moralno likvidirajo vse tiste, ki jim nečesto služijo kot ubojljivo orodje hegemonistične politike ZSSR.

Kakšen rezultat je imel doslej ta sistem? Tragično krutav rezultat. ZSSR je ječa narodov z dvajsetimi milijoni državljanov v koncentracijskih taboriščih, kjer morajo delati brez plače za krovični smrtdijve godje; ostalo prebivalstvo je prisiljeno delati v tovarnah in na poljih pod peto delovne discipline, ki spominja na minule čase porajajočega se kapitalizma; nad vsemi je privilegirana kasta državnih funkcionarjev, vojske in partije, ki se med seboj voljujijo in ovajajo (samo ZSSR ima privilegij treh tujih tjalov in ena pripada državi, ena vojski in ena partiji). Rezultat tega položaja so krvave epuracije, ki ob časa do časa pretresajo notranje življenje dežele in zaradi katerih so vsi ti visoki in dobro rejejni sovjetski veliki gospodje stalni kandidati za morišče.

Satelitske dežele so napravljene po vzoru in podobi ZSSR. Sovjetski »strokovnjaki«, ki so prišli za sovjetskimi četami, so prevzeli nadzorstvo nad vsem gospodarskim, političnim in kulturnim življenjem dežele, ugotavljali prijateljske in sovražniške in prepuščali nadaljnje obravnavanje kruniku. Da bi si laže podredila in nato izkoriščala zasedene države, ki jih je hotela še zasedati, je Moskva ustanovila organizacijo, ki bi bil kar najbolj pripraven za likvidacijo nasprotnikov njene zavojevalne politike: nastal je Kominform. Prva naloga Kominforma je bila likvidacija Jugoslavije. Neloga se ni posrečila, nasprotno, njen polom je pozročil postopno likvidacijo vseh višjih predstavnikov Kominforma, tako da lahko danes trdimo, da ga sploh ni več.

Politična kronika zadnjih let je zabeležila senzacionalne procese, se več kot senzacionalne epuracije, streljanja in obeshanja, ki so sledila eno drugemu prav po neuspelem napadu na Jugoslavijo.

To ni bilo prihranjeno nobeni satelitski državi. V Bolgariji so začeli z Dimi-

trovom. Poslali so ga v Rusijo na zadrževanje in tam je umrl. Proces proti Kostovu je odstranil njega in druge nadležne nasprotnike politike sovjetizacije, ki jo je vsilila Moskva. Sledile so številne čistiches in ministri in funkcionarji so s presenetljivo lahkoto odhajali z ministrskih mest, slanjačev za rešetke ječ.

V Rumuniji pričakuje Anja Pauker, velika osebnost Kominforma, v zaporu boljše čase in z njo še drugi, ki morda niso mislili kot ona, ki pa so se zamerili sovjetski kasti. V ČSR je bilo več čistilnih valov: največji so odpravili Clementisa, Slanskega, Svermova, Slinga, Gemindera itd. itd. Številni ministri in tovarjši, ki so opravljali odgovorne funkcije, so za zapahi ali v koncentracijskih taboriščih, drugi, kot bivši minister Laudman, so se zatekli v tuje, medtem ko so češki delavci protestirali proti aljudskimi

vladi. Na Poljskem je bivši tajnik partije in malo prepričani podpisnik zloglasne resolucije Kominforma Gomulka že lep čas v zaporu in čaka na proces, ki ga morda niti ne bo. družbo pa mu delajo drugi za govorniki politiske svobode in neodvisnosti.

Madžarska — ki jo je poleg ČSR sovjetsko ropanje morda najbolj prizadelo — tudi nima miru. Po znanem procesu proti Rajku, ki bi po moskovskih namenih moral ukloniti Jugoslavijo, je prišel na vrsto Reboj, do očeraj najbolj zanevljivi sovjetski gauleiter.

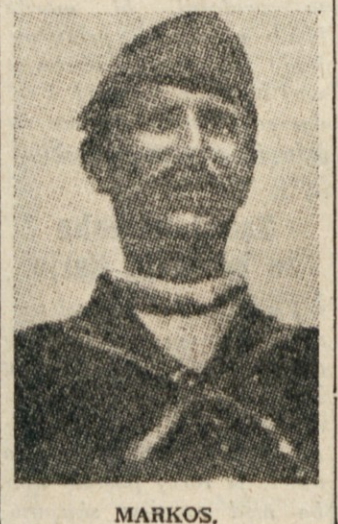
V Albaniji ubijajo kar sedebe. Po usmrtni starega revolucionarja Kočija Dodeza silijo teror Hodževa klike Albance k množičnim begom iz države.

Vzhodno-nemški sovjetski fevd preživlja hude trenutke. Delavske množice protestirajo, zahtevajo kruh in primerno plače, Rusi pa pošiljajo tanke in streljajo na demonstrante.

In kot da vsega tega še ni dovolj, po tolikih letih policijskega terorja, smrtnih obsodb, koncentracijskih taborišč in vseh ostalih ukrepov proti interesom delavskih množic, po toliki preliti nedolžni krvi — se pojavijo novi voditelji in nekateri stari pa priznavajo, da je bilo zagrešenih mnogo napak, da delavci upravičeno protestirajo, da bo vlada odpravila ukrepe, ki so vzbudili največje nezadovoljstvo, da bodo razdeljevali prebivalstvu več živil, da bodo omilili delovno disciplino itd.

Kakšna igra je to? Z vseh kani, unazanimi od nedolžne krvi, si zdaj ti zločinci, ki so prej povečevali ukrepe, zaradi katerih je prišlo do množičnih uporov, trkajo na pretili obljubljanjo, da bodo odstreljavali vse drugače, namesto da bi zapustili mesto, ki ga neupravičeno zasedajo, kot vnaprejšnje zahtevajo delavske množice, ki so demonstrirale po ulicah nemških in čeških mest.

Ko je bil položaj že na robu prepada, je prišlo do moskovskega udara, po katerem se je znal na zatonji klopi načelnik policijskih sil sovjetskega imperija. Trdijo, da je sovranski socializma, sovražnik sovjetske države, agent imperializma. Farsa se sprevača v komedijo: sovražnik socializma ni samo Berja, temveč tudi njegovi ječarji, vsa birokratska kasta ZSSR in njeni sateliti. Ti ljudje so neposredno odgovorni za zadnje krvave dogodke in za uso krvi, ki je desetletja po nedolžnem telu, samo zato, da bi postreljala čim močnejša policijska država, ki je imela v Berji enega izmed najzvestejših službenikov.

MARKOS.

KAKO RIM SPOŠTUJE obveznosti do narodnostnih manjšin

Tik pred parlamentarnimi političnimi volitvami v Italiji je nastala razprava, ki je sicer utonila v poplavi večjih žolčnih predvolilnih polemik, ki pa nikakor ni tako drobna, tako brezpomembna, kakor je bila videti tedaj v političnem vrvenju.

De Gasperi je ob koncu svoje volilne turneje v nekem govoru v Trenti dejal tudi tole: "Zgornji nadški dolini (Alto Adige) ni Nemcem tamkaj so samo Italijani, ki so tamkaj ostali po svoji svobodni odločitvi leta 1938 in še bolj uradno obveznostjo, da so umaknili opcijo leta 1949. Tako so leti samo del velike italijanske družine.

De Gasperijeva izjava je došla po nekaj dnevih polemice odgovor. List «Dolomiten» uradno glasilo manjšinske južnotirolske narodne stranke, ki izhaja v Boznu, je napisal tole: «Zgornji Nadški dolini ni Italijanov, ki govore nemški jezik in ki so svobodno izbrali narodnost, pač pa edinele Nemci, ki so proti svoji volji postali italijanski državljani. Nepriznavanje teh pravic Nemcem v samoodločbi je in bo vselej dejanje zahtevanja in pritiska, ki ju v Italiji izvajajo proti njim.

Kaj je tokrat odkrila kratka polemika, ki jo je sprožil De Gasperijev govor? Ze v imenu pokrajine opozarja na spopad, ki se je razkril v tej polemiki. De Gasperi je imenoval pokrajino «Alto Adige», medtem ko jo list «Dolomiten» imenuje južnotirolska narodna stranka, ki izdaja ta časopis, imenuje južna Tirolska.

Takoj po minuli vojni je Avstrija zahtevala, naj se južna Tirolska vrne v svoje meje. Toda po posredovanju Vatikana (ki je izbral okoliščino, da je bila, v Italiji na krmlju Demokratska stranka, a v Avstriji ljudska prav tako katoliška stranka, je bil spor pravnisan s sporazumom, ki sta ga De Gasperi in Gruber podpisala leta 1946 v Parizu. Ta sporazum je določal, da je treba priznati italijansko državljanstvo tudi tistim Avstrijcem iz južne Tirolske, ki so med ali pred vojno optirali ali se preselili v Avstrijo. To so italijanski državljani, o katerih govori De Gasperi, da so postali s svojo svobodno odločitvijo. Na tej ključni točki je vztrajal sam avstrijski predstavnik, ne da bi potrdil italijansko pokrajino, pač pa, da bi ga nasprotno zanimal s tem, da bi vrnil Južno Tirolsko Avstrijcem, ki so se bili izselili, s tem, da jim je zajamčeno italijansko državljanstvo proti smrebitnemu podražljenu njihovega premoženja.

Ta pogodba ni prinesla Avstrijcem v tej pokrajini njihovih narodnostnih pravic. Glasilo avstrijske vladne stranke «Tiroler Nachrichten» piše o avstrijsko-italijanskih nesoglasjih zaradi položaja Avstrijcev na južnem Tirolskem: «Današka vlada se je v dogovoru s predstavniki Zgornje Nadžije vselej borila za obrambo pravic in koristi nemške etnične skupine južno od Brennerja». Casnik obžaluje, da v tej pokrajini ni bilo plebiscita. Položaj Nemcev v Nadžiji pokrajini je vzbudil reakcijo tudi v samem dunajskem parlamentu. Tirolski poslanec Gschntzer je poudaril konec leta 1952 v dunajskem parlamentu, da je edocpetev Južne Tirolske hudo prizadelo Avstrijo in da te rane ne bo mogla tako lahko zaceliti. Pariška pogodba naj bi vsaj «obljubila» ranam. «Toda» je poudaril Gschntzer, oni videti, da bi italijanska vlada upoštevala določbe pariške pogodbe. Pri vprašanju enakopravnosti jezika, se na pr. enafano držo pogodbe — je poudaril Gschntzer, saj ko lahko državljani govore svoj jezik, pa organi oblasti, četudi gre za Nemce, morajo v medsebojnih stikih uporabljati izključno italijansko.

Vrhu tega je Gschntzer navedel, da je italijanska vlada nazval pogodbi objavila seznam avstrijskih državljanov, ki jim je prepovedan dostop na južno Tirolsko. «Gre za ljudi» — je poudaril tirolski poslanec v svojem govoru — ki so zahtevali uporabo pariške pogodbe, kar je njihova dolžnost, ki se je ne bodo nikdar odkrili.

Na koncu je Gschntzer obdolžil italijansko vlado, da zavira tudi izvajanje 10. člena pariške pogodbe, ki določa vzajemno potrditev akademskih diplom, s čimer hoče preprečiti Nemcem iz Južne Ti-

rolske, da bi obiskovali nemške univerze.

Nedavni dogodek je prav tako osvetlil stališče italijanske vlade do narodnostnih manjšin in njihovih pravic. Vzlic ostremu spopadu in politični konkurenci med demokratijami in kominformisti je vladna stranka menila, da je treba na Južnem Tirolskem dati prednost Italijanstvu te pokrajine in zatreli vpliv nemškega prebivalstva, zato je v katoliška stranka predlagala, naj vse italijanske stranke (demokristjani, komunisti, neofasisti, socialni demokrati, liberalci, monarhisti in republikanci) postavijo v Zgornji Nadži skupnega kandidata za senat, ki bi se uprl Nemcu, kandidatu Južnotirolske narodne stranke. Svoj raznarodovalni pohlep so povečali do take stopnje, da so Togliattiju celo ponudili, naj on predlaga kandidata, samo da bi ga pridobili zase. Kominformisti pa so zavrnila ta predlog in ko so odkrili to spletko, so izbrali demokratski maneuver tako, da so demagoško poudarili svojo «internacionalnost».

Torej v Italiji ne gre samo za raznarodovalni pritisk italijanske vlade glede na Slovence, pač pa do narodnostnih manjšin, sploh za enotno in načrtno politiko, ki jo razvijajo tudi njene enotne metode.

Znane so je metode ekonomske asimilacije, in raznarodovanja Slovencev v Trstu in okolici. Italijanski kapital in pomoč, ki prihaja iz tujine, investirajo v industrijo, medtem ko zapostavljajo ostale gospodarske panoge, da bi tako ustvarili nesrazmerje med proizvajalnimi zmogljivostmi industrije in kmetijstva. Ko ta razlika postane dovolj velika, razčenja na temelju ekonomskih zakonov pritekali delovna sila iz nižje v višjo proizvodno panogo, torej iz kmetijstva, v industrijo. V tem primeru je to prehajanje ljudi iz slovenskega kmetijstva v italijansko industrijo, v kateri ustanovljajo asimilacijski aparat «Govorite samo italijanski, Tehniki, inženjerji in ostali člani direktije so Italijani». Kontrolirajo, ali otroci obiskujejo italijanske šole, če pa hodijo v slovensko šolo, tedaj so razdeljeni v nevarnosti, da bodo izgubili zaposlitev. Pritisk izvajajo tudi italijanske sindikalne organizacije itd.

Znane so je metode ekonomske asimilacije, in raznarodovanja Slovencev v Trstu in okolici. Italijanski kapital in pomoč, ki prihaja iz tujine, investirajo v industrijo, medtem ko zapostavljajo ostale gospodarske panoge, da bi tako ustvarili nesrazmerje med proizvajalnimi zmogljivostmi industrije in kmetijstva. Ko ta razlika postane dovolj velika, razčenja na temelju ekonomskih zakonov pritekali delovna sila iz nižje v višjo proizvodno panogo, torej iz kmetijstva, v industrijo. V tem primeru je to prehajanje ljudi iz slovenskega kmetijstva v italijansko industrijo, v kateri ustanovljajo asimilacijski aparat «Govorite samo italijanski, Tehniki, inženjerji in ostali člani direktije so Italijani». Kontrolirajo, ali otroci obiskujejo italijanske šole, če pa hodijo v slovensko šolo, tedaj so razdeljeni v nevarnosti, da bodo izgubili zaposlitev. Pritisk izvajajo tudi italijanske sindikalne organizacije itd.

Iredentistično metodo je Rim hotel uporabiti tudi na Južnem Tirolskem. Pripravljal je načrte za favoriziranje italijanskih industrijskih investicij v Zgornji Nadži z načrtno naseljevanja italijanske delovne sile, taktične in ekonomske asimilacije, nemškega prebivalstva, zaradi česar je italijanska vlada zadelala na oster odpor južnotirolskih voditeljev, ki poudarjajo nevarnost take «industrializacije» in prodiranja italijanskega kapitala.

Podoba je, da so se te načrte metode asimilacije mnogo bolj uveljavile v krajih s slovensko narodnostno manjšino, kjer so podedovali etrdne temelje fašističnega nasilnega raznarodovanja iz časa Mussolinijeve vladavine, ki je morala biti na Južnem Tirolskem zaradi Hitlerja mnogo bolj obzirna.

F. BARBIERI
(Iz «Ljudske pravice»)

Poslopje ljubljanske «Operne»

TUDI NA MADŽARSKEM SO SPREVIDELI, DA SO SOVJETSE METODE PROTI INTERESOM DELOVNEGA LJUDSTVA

Nezmotljivi se motijo

Dramatični razvoj zadnjih dogodkov v državah Vzhodne Evrope po Stalinovi smrti, še posebno zadnji mesec, je nadvse značilen in zanimiv. Nenadna sprememba splošne sovjetske politike nazven, očitno odstopanje od dosedajšnje napete, napačne, silno tvegane igre z izredno vnetljivo snovjo hladne vojne, da ne omenjamo tiste na Koreji, nadalje očitna kapitulacija sovjetov na raznih tako političnih kot vojaških frontah itd. itd., vse to, hkrati pa še vrsta revolucionarnih manifestacij, ki jih je zaradi nevdržnega političnega in gospodarskega stanja bil primoran sprožiti proletariatske, Vzhodne Nemčije, Poljske, Madžarske, dokazuje, da je ves vzhodni družbeno-politični sistem zašel v neresljivo krizo, da je tega nagin in na najboljših točkah do popolnega stečaja.

O dogodkih na Češkem, Vzhodni Nemčiji, na Poljskem, se je dokaj obsežno

pisalo. Tokrat se bomo v kratkem dotaknili Madžarske, ker moramo zlasti ugotoviti, da zadobivajo njene razvojne oblike zadnji čas nekoliko drugačen smer od onih, v že omenjenih satelitskih deželah. Še preden pa bi pristopili k samemu vprašanju, ki ga hočemo osvetliti, bi se za boljše razumevanje seznanili še z nekaterimi važnimi in značilnimi dogodki ter pojavi iz madžarske zgodovine med prvo in drugo svetovno vojno, kakor tudi z onimi, ki so jim sledili.

Kmalu po končani prvi svetovni vojni je aristokrat Horthy z največjo brutalnostjo zatrl madžarsko revolucijo ter zadržnil zanko okrog vratu mladi, komaj rojeni komuni. Udari je z dolgim mečem po vsem, kar je spominjalo na komunizem. Madžarska buržoazija, podprta od zunaj, je sprožila po vsej deželi tako krvavo razredno nasilje, da bi ga bilo

teško opisati. V teh in takih okoliščinah je komunistična stranka debesedno izginila in je praktično prenehala obstajati. Dober del njenih članov je bil pobit, druge so poglani v ječe, tretji so se umaknili v inozemstvo, največ v SZ. Sicer se je Rakosy leta 1924 znova vrnil iz SZ na Madžarsko, toda kmalu so ga ujeli ter ga obsodili na dosmrtno ječo. Rešil se je šele leta 1940, ko je prišlo do podpisane znane nemško-sovjetske pogodbe o prijateljstvu in nenapadnosti med Hitlerjem in Stalinom. Ob tej priliki mu je sam Horthy omogočil, da se je lahko ponovno vrnil v SZ. Tu je našel še ostalo družščino madžarskih revolucionarjev, kot na pr. Goereja, Revajja Szika in dr. ki jim je bolj prijala emigracija kot tvegano revolucionarno delo v domovini. Ti ljudje so se sprlo svoje moralne manjvrednosti in neznanosti kmalu izrodili v prave hlapce — svojih gostiteljev, vselej poslušni na vsak ukaz, pripravljeni napraviti vse, samo ne tega, s čimer bi lahko pomagali svojem ljudstvu. Po njihovem mnenju ni bila to njihova naloga, marveč naloga Rdeče armade. Njihova politična deviza je bila: Madžarsko bo osvobodila sovjetska vojska. In res se je tako zgodilo.

Oni pri tem niso niti s pristom mislili, koliko manj prej, ko je madžarsko ljudstvo je začelo v najbolj črni fašistični terorju.

Znano je, da so se proti koncu vojne sestali na Jalti veliki zavezniki, kjer so med drugim razpravljali o ponovni delitvi sveta na interesne sfere. Prav na tej konferenci so se postavili temelji današnjega železnega zidu, ki tako usodno že ves čas po vojni deli Vzhod od Zahoda. Tačas je menda tudi bilo dogovorjeno, kaj in do kje bodo osvobajali ruski bajoneti. Med deželami, ki jih je imela osvoboditi Rdeča armada, je bila tudi Madžarska. Istočasno s sovjetskimi četami pa so se vrnje pritihtapili tudi Rakosy in ostali politični emigranti, z natančno nalogo, kako bodo madžarsko stvarnost postopno podredili zahtevam in potrebam velikoruskega hegemonizma.

31. januarja 1946. je bila Madžarska proglašena za ljudsko republiko. Njen predsednik je postal Ferenc Nagy, voditelj Stranke malih gospodarstev. Kako so se dalje razvijali dogodki v okupirani in izdani Madžarski, je več ali manj znano zedeva. Komunistična stranka je tako po svoji številni moči kot po vplivu med množicami predstavljala malo več kot nič. Razumljivo, saj jo dotle madžarsko ljudstvo sploh ni poznalo, kaj šele da bi bilo z njo kakor koli povezano in ji zaupalo. Tem manj, ko je zapopadlo njegovo vlogo sovjetskega valpta in priganjaja za čimprejšnjo rusifikacijo Madžarske.

Slo pa je za to, da si je morala komunistična partija, po direktivi iz Moskve, na vsak način utreti pot do absolutne oblasti, do domnanskega političnega položaja v deželi, ker bi bili v nasprotnem primeru že vnaprejšnji sovjetski načrti kompromitirani. Glede na skrajno napeto razpoloženje in rastoče nezadovoljstvo ljudstva, si tega niso smeli dovoliti v obliki odkrite akcije, marveč na skrit in bolj rafiniran način. Po nasvetu ruskih strokovnjakov je Rakosy ustanovil tako imenovani Ljudski blok, v katerega so stopile KP, Madžarske, vse socialdemokratske skupine in Stranka malih gospodarstev. Kmalu pa je KPM vse te stranke na najbolj ne-skrupulozen in perfidni način uničila, njene predstavnike pozaprila, ali kako drugače odstranila. Pot neomejeni sovjetski hegemoniji in dominaciji na Madžarskem se je tako na široko odprla. To se je, kot že poudarjeno, izražalo predvsem v čedalje popolnejšem podrejevanju madžarskega narodnega gospodarstva, zahtevam in koristim SZ (v obliki stalnih in neštetihi revizij, z ustanavljanjem raznih mesečnih družb itd.), načrtnim uničevanjem drobnopekških proizvajalcev, in tretjič, s pospešeno graditvijo težke industrije v izključno korist SZ, kakor tudi armade, ki naj bi bila vsak trenutek sposobna zadostiti zahtevam sovjetskim zahtevam in načrtom. Vse to, se razume, na plečih madžarskega ljudstva, ki je zaradi tega bilo

Po številnih poskusih, ki so trajali več kot 18 mesecev, so strokovnjaki laboratorija podjetja British Thompson-Houston Company, izdelali posebno žarnico za zdravstvena raziskovanja, ki je svetlejša kot sonce. Slika kaže novo žarnico, ko žari istočasno z ostalimi žarnicami, ki jih vidimo na mizi.

prisljeno trpeti najhujše pomanjkanje ter se odpovedati najnujnejšemu.

Jasno je, da gre v tem primeru za znano osnovno dialektično naspotje, po katerem se nasilju in parazitizmu določene, v bistvu reakcionarne in preživelga družbeno-političnega sistema, nujno mora zoperstaviti široko občutena napredna teženja najširših delovnih sil, ki takega stanja ne more več prenašati, pač zato, ker bi to v nasprotnem primeru nujno moralo pomeniti dokončno smrt slehernih perspektive nadaljnega razvoja družbe po poti demokratizacije, socialističnega napredka, in to v vsakršnem pogledu in na slehernem področju človeške dejavnosti.

Zadnji čas je madžarsko ljudstvo začelo čedalje močnejše znake pripravljenosti, da prav tako stori. Da bi to preprečili in ker so jih čiški, vzhodnonemški in poljski dogodki resno opozorili, kam bi privedlo, če bi še naprej vztrajali na tej poti, so Rusi nemudoma podveli nekatere ukrepe gospodarskega in političnega značaja, ki vsekakor pomenijo najpopolnejšo negacijo vsega, kar je doslej veljalo za edino zveljavno, sveto in neizpodbitno. Pri tem morajo Rakosy in njegovi najbližji, kot običajno, odigrati vlogo sporkenjcev, se popisavati s pepelom, nakar bodo, kot vselej onkraj železne zaves, izginiti s političnega prizorišča, vsekakor tako, da ne bo nihče vedel kam.

Prav najnovejši dogodki na Madžarskem kažejo, da se tudi Sovjeti zavedajo v kako brezupno situacijo so zašli, da pomeni to predsmrtno agonijo sistema, ki mu ni več zdravila, da je zato prejšnji poiskati neki izhod, ki bi pripeljal iz tega nevdržnega stanja. Morda bodo — če prav razumemo nekatere znake in pojave zadnjih dni — če ne povsem pa vsaj deloma uspeli popraviti nekatere najbolj grobe napake, seve, ne ker bi jih bili zavestno spregledali, marveč, ker jih na to naganja nujna objektivni zakonov razvoja, ki jih nikakor ni mogoče še dlje izgrizavati, kot so to bili vajeni delati doslej.

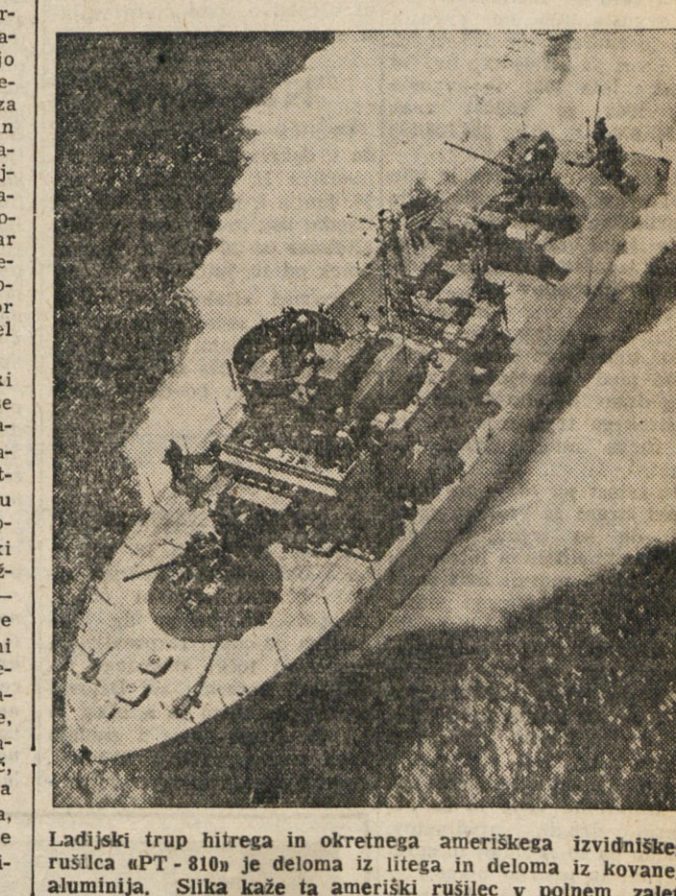
Na Madžarskem je prejšnji mesec pol kg belega fižola stalo 1.500 lir. Na Poljskem prodajo pol kg masla za 3.750 lir. Neki beguncje je poročal, da se je po dolgih mesecih pokazala v Pragi spet bežba. Toda vsak kupec je lahko dobil le pet bežbul. Konec lanskega leta je bilo v Pragi kratek čas mogoče dobiti navaden črni poper po ceni 42.000 lir za pol kg. «Kdor danes pride iz Zahodne Nemčije v Prago misli, da je prišel iz prestolnice v vas», poroča obiskovalec.

Cene na črni borzi za par nylon nogavic iz darilnih paketov iz zahodnega sveta so okrog 9000 lir na Madžarskem, na Poljskem pa celo do 60.000 lir. Bombazne nogavice stanejo na Češkoslovaškem 1200 lir, na Poljskem 5.100 lir. Prvorazredne ženske čevlje prodajajo na Češkoslovaškem po 45.000 lir, na Poljskem pa celo za 105.000 lir.

Rezimovci in njihove rodbine so nova elita, novi bogatniki. Samo oni lahko uživajo razkošje in njihove žene znajo to izkoristiti. Živijo v vilah in razkošnih stanovanjih, v katerih so prej stanovali baroni milijonarji in industrialci. V prvi varškvi modni trgovini «Evelina», plačajo ego-spej partijski voditelji 900.000 do 2.400.000 lir za najnovejše modele, od katerih so nekateri prišli iz Pariza ali iz Italije.

Thiotapstivo luksuznega blaga iz zahodnega sveta od parfumov in dragocenih ročnih torbic do pariških modelov, je tajno, toda uradno odobreno v vseh deželah za železno zavezo. Zene režimskih prvakov, ravno tako kot njihovi možje, so edini, katerim ni nikoli šlo tako dobro.

Da bi razumeli cinizem njihovega dobrega življenja bomo pokazali na koncu tega članka nekatera točno utgotovljena dejstva. Gornja razpredelnica nam kaže, kaj mora plačati nad 90 odst. prebivalstva za železno zavezo za blago najširše potrošnje, kadar prisiljene kolektivizacije kmetički posestev je v vseh podložniških državah močno padla poljedelska proizvodnja. Toda kljub obupno nizki proizvodnji vleče iz teh dežel sovjetska zveza še vedno glavni del, tako da trpijo podložniški države največje pomanjkanje.

Ladijski trup hitrega in okretnega ameriškega izvidniškega rusilca «PT-810» je deloma iz litega in deloma iz kovane aluminija. Slika kaže ta ameriški rušilec v polnem zaletu.

NEKAJ O SUGESTIJI IN PRAZNOVERJU ZDRAVEGA MOŽA SO SPRAVILI V POSTELJO

ce rad priganjal k večji pridnosti.

Pa se lepega dne nekdo od delavcev domislil nekaj novega.

«Dajmo se pomeniti! Predložec uganja te sitnosti nad nami. Če ste vsi pri volji, ga bomo naredili bojnega, pa bomo imeli nekajdarni pred njima.

Misel ni bila videti slaba, le kako okužiti možkarja z boleznijo!

Hudomušnje, ki je to misel započel, je imel že vso zasedajo iztuhtano in v rokah. Le, izvesti jo je bilo še treba.

«Za danes nas ne bo nič», je rekel, «ker nisem vsi domenieli. Za jutri se pa lahko pogovorimo, če ne popolnega obesa, vsaj veliko zabave na njegov račun».

Zamisel te zarote je bila preprosta: Vsak, ki bo prišel jutri s Predložcem v stik, ga mora z veliko skrbjo ogledovati in vprašati: «Kaj vam je, Predložec, da ste tako strašno blede?» Ali ste morda bolni? Vsak naj vpraša po svoje. Vsi morajo v tem smislu govoriti in vendar vsak nekoliko drugače, da bi žrtve ne zavohala zvižaje.

Naslednjega dne so delavci začeli z delom ob šestih zjutraj kakor vsak dan. Predložec je navadno prikazal ob osmih ali devetih. Na svoje prve delavce je naletel za na cestni pri naši vasi. Obteževali so

hrastova bruna, ki so bila potrebna pri gradnji kanala.

Po prvih pozdravnih besedah in prijateljskem kramljanju se eden od tesačev zamakne v Predložca in ga zaskrbljeno gleda.

«Kaj me tako gledaš?» vpraša Predložec. «Ali sem nemara lisast po obrazu?»

«Ne, to ne; le ste blede ti videti. Ali ste morda kaj »marod?»

«Nič nisem marod, tak sem kot zmeraj. Prav nič mi ni. Čudno! Popolnoma taki ste kot mlinci».

Tudi ostali delavci so bili mnenja, da niso še nikoli videli mlinci, ki bi bil tako blede, kot je Predložec zdaj.

Predložec je nekoliko zamisljen odkorakal naprej. Pri moji rojstni hiši ga je čakal moji ded, ki se tudi ni nikoli po poštenih glavi počesal.

«O, živjo, Predložec! Kaj je kaj novega v Matavunu? Ali je vse zdravo?»

«Nič ne vem, da bi kdo zbolel».

«Pa kaj je tebi, človeče, da si tako blede? Gotovo si bandal

pa ne vem prav kaj. Bojim se, da bom zbolel. Kje pa je danes Fimič, ki ga ni videti?»

«Odsel je tja le v breg, da naseka nekaj mlinskih kolov, s katerimi bomo premikali tramovje. Vsak hip se bo vrnil. Ko bo bil na svojem mestu, bi šel domov in legel v posteljo».

Ni prav, da si tako blede. Tudi je zelo slabo znamenje, ki ima lahko hude posledice. No, zdaj gre Fimič in vleče poln naračaj kolov. Še preveč jih je bil nasekal».

Približal se je Fimič in odvrnil breme na tla. Ko je zapazil Predložca, je mahnil s klubokom in prišel poročat.

«Veš, Antoničič, je rekel, «kar lepo nam gre delo izpod rok. Da bi le dežja kaj kmalu ne bilo. Če začne deževje, bo Reka narasla in nam lahko razdere vse naše delo. Moramo se podivjati. Pa kaj je tebi, Antoničič, da si tako blede? Ali si bolan? Nisi? Če nisi bolan, pa boš bolan, le meni veruj, ki sem videl že mnogo mlincův. Čudno je, da tega ne veš».

«Res ne vem, kaj mi je. Nekaj neprijetnega čutim v sebi,

prejeto mu je bilo, ko je opazil, da ga vsak zvedavo gleda in potem nekaj šepeta svoje-mu najbližjemu tovarišu. Med delavci je bil tudi moji oče, ki ga je Predložec imel posebno rad, Pokljal ga je k sebi.

«Kako gre delo, Francec? Ali je kaj narobe?»

«Nič ni narobe. Vse v redu gre. Če bo še naprej ostalo tako lepo vreme, bomo v dveh tednih končali. Pa kaj je tebi, Predložec? Ali si bolan? Ko krepa si blede. Moji oče je bil prav tak falot kot vsi ostali».

«Res ne vem, kaj mi je. Nekaj neprijetnega čutim v sebi,

sto let farni mežnar in je v svojem poslu kot župnikov pomočnik videl nešteto umirajočih. Tedaj, ko je mežnarstvo službo izgubil, mu je naša občina naklonila dolžnosti mriščičnega oglednika.

Fimič je zaradi te častitljive službe užival velik ugled. Kadar je Fimič rekel bolniku, «da je ne bo unesel», je bilo vsako upanje zaman. Tudi to pot, za Predložca, je obupno majal z glavo:

«Ako nisi bolan, pa boš bolan in slabo kaže, da bi se do bro iztekel. Jaz bi ti svetoval, da greš domov in urediš svoje račune. Jutri bo morda že prepozno. Kar meni verjemi, ki sem pri mriščih doma!»

Predložec so drhtela kolena. Obrnil se je k mojemu očetu in rekel:

«Daj, France, poskrbi, da se bo delo nadaljevalo! Jaz moram domov! Vsak trenutek se lahko zgredim».

France je sočutno pokimal in obljubil, da se bo delo izvršilo vse tako, kot mora biti izvršeno. Predložec je žalostno potrdil v planec proti vasi.

Prva pot v vasi je bila k moji materi.

«Daj, Marijancica, je rekel, «skuhaj mi limn najboljšega rufoksa, ki ima najmanj sladkorja deni vani! Naj stane, kar hoče. Jaz sem bolan in ne vem, če bom prišel živ do-»

mov. Pa za voz mi poskrbi, saj se komaj držim na nogah».

Moja mama ni bila posebno navdušena za take norčije, ali trkraj je pa le s težavo zadrževala smeh. Skuhala je «bolniku» najmočnejšega istrskega vina — sredi polne vročine! — da se je skoro raztopil, ko ga je pil, in poslala mene k sosedu, da bi napregli konja v starniški kolesej in odpeljali obupnega betežnika domov.

Vse to se je zgodilo. Na dom je Predložec s hudim stokanjem splezal na tla in s pomočjo domačih, ki so ga podpirali, je srečno zlezal do postelje in se zleknil.

Njegov sin je nemudoma posikal v vasi kolo in se gnal na vse pretege proti Senožčanom, kjer je takrat bil zdravnik.

Popoldne se je pripeljal zdravnik in spoznal, da je bolnik v nevarnem stanju, saj je imel od samega strahu vročino, in mu je predpisal diieto in v poplarni v postelji za deset dni. Zapisal mu je tudi «smotna zdravila», ki naj jih točno po predpisih jemlje.

Po desetih dneh je Predložec resnično okrevalec. Res je bil še vedno blede in sluhajal je bil, nogo mu niso bile dovolj trdne za hojo, pa vendar je bil vesel, da se je to pot le srečno izmazal.

(Nadaljevanje sledi)

Plavajoča tovarna za predelovanje rib

Na ladjeladnici John Lewis and Sons, v Aberdeenu, so nedavno vpletli največjo ladjo za vlečenje ribiške mreže «Fairtry», ki bo istočasno tudi tovarna za predelovanje nalovljenih rib. Na vrhnem krovu sta dve veliki odprtini, skoki katere pošiljajo po hidravlični delujočem dvigalu nalovljeni plen v prostor za predelavanje rib, v katerem so stroji za čiščenje in pranje rib ter hladilniki. Odpadka pa bodo predelovali na krovu ter zmelili v jetra, moko, prav tako tudi vlijeli, iz katerih bodo pridobivali olje, ki ga bodo vskladiščali v zbiralnikih na ladji.

VREME

Vremenska napoved za danes: Pretežno jasno, morebitne krajevne pooblačitve v popoldanskih urah. — Včeraj je v Trstu dosegla najvišja temperatura 27,2 stopinje; najnižja pa 19,2 stopinje.

PRIMORSKI DNEVNIK

Opozorjamo vas na sedeže **RADIO** oddaje: Jug. cone Trsta: 14.40: J. Gotovac: Intima - ciklus samospsevov na besedilo V. Nazora - poje altistka Elza Karlovcova. — Trst II: 20.40: Slovenske pesmi. — Trst I: 17.30: Simfonična glasba. — Slovenija: 18.40: Igra godba na pihala Ljublj. garnizije.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Ukrepi v prid gorskih krajev morajo veljati tudi za Beneško Slovenijo

Do sedaj ni ta dežela dobila še ničesar, čeprav revna in vedno zapuščena

Kot je znano, je italijanski parlament izglasoval 25. julija leta 1953 zakon imenovan «Ukrepi v prid gorskih krajev», ki predvideva 67 milijard lir v korist gorskih krajev nad 600 metrov nadmorske višine. Denar bi bilo treba potrošiti v desetih letih začeti s 1. julijem lanskega leta. V prvem finančnem letu bi potrošili 4 milijarde lir, vsako naslednje leto pa po sedem milijard.

Ker je 39 odstotkov vsega italijanskega ozemlja nad 600 metrov nadmorske višine, zadeva ta zakon ogromne italijanske predele v Severni, Srednji in Južni Italiji. Dostojno, kakor poročajo, razdeliti tiste 4 milijarde, ki so bili v proračunu za lansko finančno leto. Od teh štiri milijardi so dali eno milijardo za nakup pogodbenega ozemlja in oemlja, ki ga bodo pogozdili, eno milijardo za javna dela, s katerimi so izvedli melioracije v gorah, eno milijardo za predplačila za razne načrte za melioracije in ostalo milijardo za posojila.

Od celotne vsote je bilo manj kot dve milijardi dodeljeno zasebnikom, kar je vsekakor pametno.

Pred dnevi je poslanec Fanfani prikazal razdelitev sedem milijard lir za letošnje finančno leto, ki se je pričelo s 1. julijem. Od celotne vsote bodo eno milijardo potrošili za nakup zemljišč, ki jih bodo pogozdili, 2 milijardi za gorska melioracijska dela, 2 milijardi za prispevke in ostali 2 milijardi za posojila.

V zvezi z zgoraj navedenim zakonom so si prebivalci Beneške Slovenije precej obetali, zlasti ker so njihove gospodarske razmere zelo slabe in tudi znane pristojnim oblastem.

Kajti morda ni v Italiji kraj, ki bi se odlikoval s tako slabimi cestami, vodovodi, ali boljše rečeno preskrbo z vodo, ker v večini primerov vodovodov sploh nimajo, poslopji, kmečkimi gospodarskimi poslopji, načinom kmetijske proizvodnje itd. Prav zaradi tega so si od zakona od 25. julija lanskega leta veliko obetali.

Kolkor pa je nam znano, ni v Benečiji, razen nekaj delovnih centrov, ki so v glavnem popravljali ceste, oblasti poskrbele za nobeno melioracijo, pogozdovanje ali podoba, kar predvideva zakon. In vendar bi prav pogozdovanje visoko ležečih pobočij moglo preprečevati nevarne plazove, kakršni so lansko zimo povzročili v Benečiji veliko škodo. Poleg tega pa bi pogozdovanje v daljši perspektivi moglo razviti lesno industrijo ali vsaj gospodarstvo, ki je bilo v preteklosti vžežen in skrajno ni viri dohodkov za domačine.

Izvajanje zakona od 25. julija lanskega leta bi bil za Beneško Slovenijo eden izmed načinov za izboljšanje gospodarskega stanja tamkajšnjega prebivalstva, zato mora veljati tudi za te kraje.

Vsemu svetu je znano in posebno na novinarjem, da italijanske oblasti ter šovinistični in iredentistični italijanski časopisi hočejo svetovni javnosti pokazati, da naši ljudje niso Slovenci, ker ne govorijo slovenskega književnega jezika in ker naše ljudstvo ni nikdar prej, od t. j. že osemdeset let pod Italijo, zahtevalo spoštovanje svojih narodnih pravic. Ker pa se danes nose ljudstvo prebujeno in zahteva od italijanske vlade svoje nacionalne pravice in ker zahteva od vlade, naj vbeži manjšinsko uprašanje v Beneški Sloveniji, razni fašistični pisniki pišejo po časopisih, da v narodnih dolinah ne obstajajo Slovenci in da so vsi uprašanje narodne manjšine izmislili atiftnisi.

Kar se tiče tega, da naše ljudstvo ne govori književnega slovenskega jezika, bi radi povedali tistim pisnikom, ki hočejo pokazati svetu za črno kar je bilo in obratno, tako-le: Če bi se odprelo od Italije vse pokrajine, v katerih ljudje ne govorijo italijanskega književnega jezika, bi Italija postala manjša kot Beneška Slovenija.

Nov denar
Goriška prefektura sporoča, da je dekretom zakladnega ministrstva št. 252455/B od dne 15. junija t. l., ki ga je objavil Uradni list, imajo novi kovanci «Italmas» od 10 in 5 lir legalni obtok od 15. julija t. l.

Kovanci «Italmas» od 10 in 5 lir, ki so sedaj v veljavi bodo izgubili legalni obtok 31. decembra 1953. Čas za zamenjavo bankovcev bo do 31. marca 1954.

Seja občinskega upravnega odbora
Danes zvečer ob 18. uri se bo v občinskih belih dvoranih sestel občinski upravni odbor. Po poročilih župana dr. Bernardisa bo odbor razpravljal in proučeval točko dnevnega reda, med katerimi so: Delovni centri; predujem za stroške, ki jih bo občina imela z gradnjo nove stavbe v Ulici Skodnik, ki je namenjena za stanovanj-

skih urad; vodovodi; načrt za podaljšanje vodovodne mreže do naselja S. Rocco, ker so odvezli javno vodno črpalko; javna dela; oškodovina za razlastitev zaradi ureditve Ul. Cipriani; odobritev za nadaljevanje gradnje nove tehnične šole v Ul. Bischetto; nabava zimskih obutev in oblačil za gojenice zavoda Odone Lenassi; razni stroški in likvidacija raznih računov; nabava zimskih oblačil za občinske službenice; plačilo oskrbovalnice otroški bolnici v Trstu in razno.

Dijaska Matica opravlja veliko kulturno, narodno in socialno poslanstvo. Mi vsi smo ji dolžni pri tem plemenitem delu pomagati. Zato postanimo njeni člani in zbiramo prispevke za Dijasko Matico.

26. julija
Ob vznožju Matajurja, v prijaznem in hladnem planinskem svetu, bo v nedeljo veseli praznik, ker so se vrnil v domače kraje številni izseljenci iz Belgije, Švice in Nizozemske. Oživilih bodo stari običaji in stari domači plesi. Poleg tega pa bodo v gostilni Obala, kjer je zadnja avtobusna točka za izletnike in smučarje, postregli gostom z najboljšo hrano in pijačo.

Sklepi pokrajinskega upravnega odbora
Pokrajinski upravni odbor je na svoji zadnji seji pod predsedstvom podpredketa dr. Mirme določil klasifikacijo babiskih mest in plač v Beneški Sloveniji.

V kategorijo 1.a spadajo: Srednje, Tarčent ter občini Grmek in Dreka skupaj, Kategorija 2.: Cedad, 1. in 2. postaja; Fojda, 1. in 2. postaja; Neme; St. Lenard, 1. in 2. postaja. Kategorija 3.: Ahten; Brdo; Gornjani; Praprotno - Podbonesce; Rezia in St. Peter Slovenov; Sovodnje, Tajpana - Tamorjan.

Pokrajinski upravni odbor je na svoji zadnji seji od-

skih obutev in oblačil za gojenice zavoda Odone Lenassi; razni stroški in likvidacija raznih računov; nabava zimskih oblačil za občinske službenice; plačilo oskrbovalnice otroški bolnici v Trstu in razno.

Mihelci v Terski dolini.

SMO IN OŠTANEMO SLOVENCI
Prebujanje Beneške Slovenije razburja italijanske šoviniste

Po naših vaseh se govori slovensko, po naših hribih in dolinah odmevajo slovenske pesmi; priimki naših ljudi, krajevna imena, imena hribov, senožeči, poljan, rek, potokov in vasi, vse je slovensko. Zato se popolnoma močijo italijanske oblasti in naši narodni izdajalci, kadar trobijo v svet, da je Beneška Slovenija aterra italianissima.

Vsemu svetu je znano in posebno na novinarjem, da italijanske oblasti ter šovinistični in iredentistični italijanski časopisi hočejo svetovni javnosti pokazati, da naši ljudje niso Slovenci, ker ne govorijo slovenskega književnega jezika in ker naše ljudstvo ni nikdar prej, od t. j. že osemdeset let pod Italijo, zahtevalo spoštovanje svojih narodnih pravic. Ker pa se danes nose ljudstvo prebujeno in zahteva od italijanske vlade svoje nacionalne pravice in ker zahteva od vlade, naj vbeži manjšinsko uprašanje v Beneški Sloveniji, razni fašistični pisniki pišejo po časopisih, da v narodnih dolinah ne obstajajo Slovenci in da so vsi uprašanje narodne manjšine izmislili atiftnisi.

Kar se tiče tega, da naše ljudstvo ne govori književnega slovenskega jezika, bi radi povedali tistim pisnikom, ki hočejo pokazati svetu za črno kar je bilo in obratno, tako-le: Če bi se odprelo od Italije vse pokrajine, v katerih ljudje ne govorijo italijanskega književnega jezika, bi Italija postala manjša kot Beneška Slovenija.

Nov denar
Goriška prefektura sporoča, da je dekretom zakladnega ministrstva št. 252455/B od dne 15. junija t. l., ki ga je objavil Uradni list, imajo novi kovanci «Italmas» od 10 in 5 lir legalni obtok od 15. julija t. l.

Kovanci «Italmas» od 10 in 5 lir, ki so sedaj v veljavi bodo izgubili legalni obtok 31. decembra 1953. Čas za zamenjavo bankovcev bo do 31. marca 1954.

Seja občinskega upravnega odbora
Danes zvečer ob 18. uri se bo v občinskih belih dvoranih sestel občinski upravni odbor. Po poročilih župana dr. Bernardisa bo odbor razpravljal in proučeval točko dnevnega reda, med katerimi so: Delovni centri; predujem za stroške, ki jih bo občina imela z gradnjo nove stavbe v Ulici Skodnik, ki je namenjena za stanovanj-

skih urad; vodovodi; načrt za podaljšanje vodovodne mreže do naselja S. Rocco, ker so odvezli javno vodno črpalko; javna dela; oškodovina za razlastitev zaradi ureditve Ul. Cipriani; odobritev za nadaljevanje gradnje nove tehnične šole v Ul. Bischetto; nabava zimskih obutev in oblačil za gojenice zavoda Odone Lenassi; razni stroški in likvidacija raznih računov; nabava zimskih oblačil za občinske službenice; plačilo oskrbovalnice otroški bolnici v Trstu in razno.

Dijaska Matica opravlja veliko kulturno, narodno in socialno poslanstvo. Mi vsi smo ji dolžni pri tem plemenitem delu pomagati. Zato postanimo njeni člani in zbiramo prispevke za Dijasko Matico.

26. julija
Ob vznožju Matajurja, v prijaznem in hladnem planinskem svetu, bo v nedeljo veseli praznik, ker so se vrnil v domače kraje številni izseljenci iz Belgije, Švice in Nizozemske. Oživilih bodo stari običaji in stari domači plesi. Poleg tega pa bodo v gostilni Obala, kjer je zadnja avtobusna točka za izletnike in smučarje, postregli gostom z najboljšo hrano in pijačo.

Sklepi pokrajinskega upravnega odbora
Pokrajinski upravni odbor je na svoji zadnji seji pod predsedstvom podpredketa dr. Mirme določil klasifikacijo babiskih mest in plač v Beneški Sloveniji.

V kategorijo 1.a spadajo: Srednje, Tarčent ter občini Grmek in Dreka skupaj, Kategorija 2.: Cedad, 1. in 2. postaja; Fojda, 1. in 2. postaja; Neme; St. Lenard, 1. in 2. postaja. Kategorija 3.: Ahten; Brdo; Gornjani; Praprotno - Podbonesce; Rezia in St. Peter Slovenov; Sovodnje, Tajpana - Tamorjan.

Pokrajinski upravni odbor je na svoji zadnji seji od-

Mihelci v Terski dolini.

Iz beneških vasi

Rezija

V ponedeljek 13. t. m. zvečer je bila izredna seja občinskega sveta. Med drugim so odobrili nekaj sklepov upravnega odbora, davke na živino za leto 1953, posojilo pri pošti in posojilnici za razširitev šole v Osejanih, nakup zemljišča za gradnjo stanovanjske hiše in šole v Ravenci, povečanje plače občinskemu zdravniku, prodajo občinskega zemljišča Foladoru Antonu ter Buttoli Anni za gradnjo stanovanjske hiše, prispevek odboru za proslavo nadškofjevega jubileja itd.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

Prva tri mesta v splošni oeni so zasedli novi ljudje, Mahé najbrž v začetku Toura ni niti sanjal, da si bo osvojil rumeno majico tam nekje ostalih.

SPORTNI DNEVNIK

SPET PREOBRAV V DVANAJSTI ETAPI

DARRIGADE IN MAHÉ novi zvezdi na Touru

J. Robic je s prvga mesta zopet padel na tretje - L. Bobet pa je na 11., C. Bartali na 19. in F. Magni na 31. mestu

VRSTNI RED NA CILJU

12. ETAPA

LUCHON - ALBI (228 km):

1. DARRIGADE (SO) 5:40'40";

2. Van Geneugden (Belg.); 3.

Bastianelli (SO); 4. Quentin

(Ile de France); 5. Forester

(NEC); 6. Couvreur (Belg.);

7. z istim časom kot zmagovalci:

Adriaenssens (Belg.); Trobat

(Sp.); Ernzer (Luks.); Kemp

(Luks.); Kirchen (Luks.); Van

Est (Hol.); Diot (Ile); Renaud

(Ile); Tonello (Ile); Anzile

(NEC); Meunier (NEC); Walkowiak

(NEC); Bianchi (SNE); Mahe' (O.); Mallejac

(O.); Morvan (O.); Pontet (O.); Colette

(SO); 25. Dupont 7'15"; 26.

Rossello (Il.) 10'57"; 27. De-

bryune (Belg.); 28. Van Bre-

nen (Hol.); 29. Voorting G. (Hol.);

30. Suykerbuyk (Hol.); 31. Roks

(Hol.) vsi s časom Magni-ja;

32. Magni (Il.) 20'44"; 33. Baroni (Il.); 34. Ge-

miniani (Fr.); 35. Robic (O.); 36.

Ernauld (O.); 37. Quenne-

ja; 38. z istim časom: Astrua,

Bartali, Corrieri, Drei, Isotti,

Schae; Bobet 20'44".

Odstopila sta: Gueguen (Ile

de France) in Vivier (SO).

ALBI, 15. — Vendar se dogaja

počudne stvari. Danesnja eta-

pa je bila dolga, toda ne bi

mogli trditi, da je bila pose-

bno težka. In če bi tudi bila —

tedaj bi bilo še manj opravi-

čila za nastale spremembe. Tako

pa je kar nerazumljivo, kako

so mogli ljudje v vodstvu

splošne oeni kot Robic in

Schaez dopustiti, da so jih dru-

gi prehiteli kar za deset minut

in kako so mogli asi dovoliti, da

so prispeli na cilj kar z 20

minut predskla. Ali so bolj

spočit nekateri nefavorizirani

dirkači in aut-siderji?

Pred ponovnim vzponom v

Alpe je še pet ali šest etap.

Dosedanje izkušnje ne kažejo,

da bi asi na ravni pridobivali.

In ko bodo zavozili v Alpe

z 20-minutnim ali potesnim

predsklom, pač ne bo mogoče

tega časa nadoknaditi, pred-

skladno.

1. MAHE' (O.) 57:11'40"; 2.

Ernzer (Luks.) presledek 1'18";

3. Anzile (NEC) 2'23"; 4. Robic

(O.) 9'59"; 5. Schaez (Sw.)

9'08"; 6. Bauvin (NEC) 10'46";

7. Van Est (Hol.) 10'59"; 8. Re-

naud (Ile de France) 12'59";

9. Mallejac (O.) 14'49"; 10.

Astrua (Il.) 16'02"; 11. Bobet

(Fr.) 18'02"; 12. Walkowiak

(NEC) 18'05"; 13. Close (Belg.)

19'30"; 14. Roks (Hol.) 20'50";

15. Rossello (Il.) 21'35"; 16.

Laureti (Fr.) 21'44"; 17. Voort-

ing G. (Hol.) 22'02"; 18. Rol-

land (Fr.) 22'48"; 19. Bartali

(Il.) 23'20"; 20. Couvreur (Bel-

gija) 23'24"; 21. Geminiani

(Fr.) 23'34"; 22. Wagmans

(Hol.) 30'21"; 30. Magni (Il.)

30'58"; 32. Impanis (Belg.)

32'37"; 41. Teisseire (Fr.) 44'23";

44. Nolten (Hol.) 47'31"; 49.

Darrigade (SO) 52'46"; 51. Iso-

tti (Il.) 53'05"; 57. Corrieri (Il.)

in Baroni (Il.) 59'42"; 73. Drei

(Il.) 1:28'20".

stran pirenejskih etap. In že

včeraj si gotovo tega nihče ni

mislil. Sicer Mahé v Franciji

ni nezan dirkač. Na naslednji

mesti sta se uvidala Luksem-

burčan Ernzer in francoski

Italijan — Eurlan Anzile, ki

dirka v mošturu Severovzhod-

Center. Robic je z nastal za

8'50". Schaez pa 9'8". Astrua

16'2".

Ce bo šlo kot dandaj, tedaj

lahko tudi jutri pričakujemo

kakeh novih preobratov. Tako

pa postaja tudi Tour sam bolj

zanimiv.

GASTON DUBOIS

OCENA ZA VELIKO NA-

GRADO PETDESETLETNIŠKE

TOURA :

1. ROVIC 139 točk; 2. Schaez

145; 3. Magni 189; 4. Geminiani

224; 5. Van Est 245; 6. Rolland

287; 7. Voorting G. 306; 8. As-

trua 318; 9. Bartali 321; 10.

Mahe' 334.

OCENA ZA MOSTVA

PO 12. ETAPI :

1. Severovzhod-Cen-

ter 200:45'16"

2. Zapad presledak 14'52"

3. Belgija 34'27"

4. Holandska 50'03"

5. Ile de France 1:04'00"

6. Francija 1:16'08"

7. Italija 1:26'58"

8. Luksemburg 1:38'48"

9. Jugozapad 1:43'40"

10. Španija 1:59'47"

11. Svica 2:10'20"